

Overlege Danielssen, antar jeg?

Nylig var jeg i Bergen og passerte «Overlege Danielsens hus». Men det var noe som ikke stemte. Skrev ikke Danielssen seg med to s-er?

Daniel Cornelius Danielssen (1815–94) er en av Bergens store sønner (fig 1) (1). Han var lege, naturforsker og politiker, og hans navn er blant annet knyttet til utforskning av leprasykdommen. Men hvordan skal navnet skrives? I flere kilder fremgår det at han skrev etternavnet med to s-er (1–6).

Jeg har informert Eiendomsavdelingen ved Universitetet i Bergen om disse opplysningene, og de har lovet å sette opp et nytt skilt ved inngangen til «Overlege Danielsens hus» – med riktig skrivemåte.

I våre dager er denne skrivemåten sjelden. Det er kun 20 personer i Norge med etternavn Danielssen – mens enkelt-s-varianten deles av ca. 5 500 (7).

Hanssen og Hansen

En av Danielssens svigersønner var Gerhard Armauer Hansen (1841–1912) (fig 2), som slo inn på samme felt som sin svigerfar – utforskning av leprasykdommen. Man kan trygt si det ble vellykket. Han tilhører den lille krets av norske

leger som har fått en sykdom oppkalt etter seg: Lepra kalles også «Hansens sykdom» (8, 9).

Armauer Hansen vokste opp i en tallrik barneflokk. En av brødrene var Klaus Hanssen (1844–1914) (fig 3). Også han ble en av sin samtids fremste leger. Særlig gjorde han seg bemerket i arbeidet mot tuberkulose. Disse brødrene skrev etternavnet sitt på forskjellig vis – med henholdsvis én og to s-er. «Armauer Hansens hus» i Bergen er riktig skrevet.

Konklusjon

Skrivemåten av eldre navn kan by på problemer, fordi den ofte varierer i ulike kilder. Ortografien var ikke sjelden vakkende. Men hos Danielssen og Hans(s)en-brødrene ser det ut til å være konsistent, og det får vi rette oss etter.

Erlend Hem

erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Daniel Cornelius Danielssen. Nekrolog. Medicinsk Revue 1894; 11: 193–5.
2. Arkiverket. Månedens dokument november 2003. Hvordan spres kolera – smittestoff eller miasmer? www.arkiverket.no/originalbilder/m_nov_2003_14_1.jpg (29.12.2008).
3. Danielssen DC. Zur Therapie der Lepra. Arch Dermatol Syph 1893; 25: 3–26.
4. Overlæge, dr. med. et philos. Danielssen. Nekrolog. Tidsskr Nor Lægeforen 1894; 14: 381–4.
5. Dr.med. & phil. D. C. Danielssen. Nekrolog. Norsk Mag Lægevidensk 1894; 55: 762–4.
6. Hansen GA. Daniel Cornelius Danielssen. Nekrolog. Arch Dermatol Syph 1894; 29: 172–5.
7. Statistisk sentralbyrå. www.ssb.no/navn (29.12.2008).
8. Hansens sykdom. Aschehoug og Gyldendals Store norske leksikon. 4. utg. www.snl.no/article.html?id=582238 (29.12.2008).
9. Irgens LM. Oppdagelsen av leprabasillen. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 708–9.



Figur 1 Daniel Cornelius Danielssen (1815–94) (1)



Figur 2 Gerhard Armauer Hansen (1841–1912). Foto Lepramuseet – Bymuseet i Bergen



Figur 3 Klaus Hanssen (1844–1914) fotografert i 1893. Foto © Stortingsarkivet/fotograf L. Szacinski